

PERIÓDICH SATÍRICH,

HUMORÍSTICH, IL·LUSTRAT & DIBUJAT

DONARÁ AL MENOS UNS ESQUELLOTS CADA SENMANA.

10 CÉNTIMS CADA NUMERO PER TOT ESPANYA

Números atrassats 20 céntims.

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ

LLIBRERÍA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ, NÚM. 20
BARCELONA.

PREU DE SUSCRIPCIÓ

Fora de Barcelona, cada trimestre: Espanya, 3 pessetas.
Cuba y Puerto Rico, 4.—Estranger, 5.

CAPS DE BROT.

ENRICH BOITO.

Gran escriptor y músich admirable,
compón ab portentosa gallardía
óperas hont revela lo seu númen
y libretos hont vessa la poesia.

VISTAS Y RETRATOS.

D. FRANCISCO DE PAULA.

La vida del home públich no principia 'l d'a
que naix, sinó 'l día que comensa á ferse veure.

Si 's tractés aquí d' escriure una auca de rodolins, pendria la cosa desde 'l principi, pintant la alegría de un honrat sastre de casullas, vehí de la Plassa Nova, 'l día que 'l cel, per conducto de la seva esposa, va enviarli al nen, que havia de ser ab lo temps lo patillut arcalde de la ciutat dels comptes. Las expansions del bateig, lo delit ab que 'l nén mamava, la seva anada á estudi, al Institut, y finalment á la Universitat, ahont va graduarse de llicenciat en lleys, tot aixó 'm proporcionaria materia lo menos per un parell de rengles de redolins.

Pero com fins llavoras D. Francisco de Paula, era un de tants Franciscos, desconegut y sense nom, —encare que ja procurava distingirse, deixantse creixe las patillas,— es precis agafarlo en lo moment en que 'l varen treure á llum.

Fill, com he dit, de un sastre de casullas, que per rahó del ofici, estava molt ben relacionat ab lo clero, si avants d' estallar la gloriosa revolució de Setembre, li haguessen dit que arribaria á ser l' home de confiansa de aquell Sagasta condemnat á mort pèls moderats, s' hauria posat á riure. ¿El progresista? Imposible. Lo porvenir de don Francisco, en aquella época, era la Iglesia. La defensa dels interessos de alguna comunitat... la representació de algún convent de monjas... alguna familia cristiana que 'li hauria confiat un que altre plet .. y endavant las hatxas.

Pero estalla la gloriosa: las casullas de la casa paterna s' estremeixen penjadas en los palmodos, y 'l jove advocat casi pert lo mon de vista.

—No t' espantis, li digué un capellá, assiduo concurrent de la botiga, ha arribat la tèva, confia ab mí, jo 't faré home.

Y en efecte, Mossén Sagristá, que aixís s' anomenava, va obrirli camí.

Era Mossén Sagristá un capellá de la màniga ampla que per tenir amichs á tot arreu, cultivava

‘l tracte de alguns *cap-padres* del partit progressista, entre altres D. Tomás Fábregas, y no va parar fins que D. Tomás va obrir al seu recomenat las portas de la casa gran. D. Francisco va figurar en la candidatura progressista y va ser elegit regidor.

De manera que políticament, Mossén Sagristá va treure‘l de pila. Si avuy no crema perennement un parell de ciris davant del retrato de Mossén Sagristá, serà precis confessar que D. Francisco es un ingrát, y ho serà molt més encare si algún día no fa alsarli una estàtua á la Rambla... al Saló de Sant Joan... ò quan menos á la Plassa Nova, formant *pendant* ab la capelleta de Sant Roch.

Coneguts aquets antecedents ja no estranyará ningú l‘ especie de desacort qu‘ existeix entre la figura y la representació política de D. Francisco.

Ell no es progressista, no pot serho; pero ‘n fá.

Un constitucional disident de aquells que quan D. Francisco vivia encare al amparo de las casullas paternas, ja ‘s trobava deportat á Fernando Póo, consumintse de febre y de miseria, m‘ ho deya un día:

—Desenganyat, aquest home may serà del nostres. Succeheix ab las ideas políticas lo que ab l‘ estudi dels idiomas: aprenentlos desde la infancia un arriba á dominarlos; pero ¡ay! al que ‘ls aprén de gran, li es impossible agafar l‘ accent. A don Francisco li falta l‘ accent progressista.

Pero ab accent ó sense, D. Francisco ha fet carrera.

Quan D. Tomás Fábregas va caure, víctima de certa qüestió de consums que va donar lloch á una descarga en lo carrer de Fernando, sobre las despallas del pobre D. Tomás va alsarse ‘l protegit de Mossén Sagristá.

Desde llavors, bè n‘ han passat de sucesos, y si ha deixat momentáneament la vara d‘ arcalde, ha sigut sempre per tornarla á pendre. En temps de D. Tomás Fábregas, un error se pagava ab la pérdua de tota una vida d‘ esforços y sacrificis. En los temps actuals no mirém tant prim. Per aixó, aquell D. Francisco, que ansiós de apoyo y amistat, passava per la Boquería y ‘l Call, repartint saludos, reverencias, rialletas, estretas de má y salamerías entre ‘ls botiguers, ha pogut resistir impunement conflictes com lo de las tarifas de ‘n Camacho y del tractat de comers ab Fransa. Sense l‘ apoyo dels botiguers també s‘ aguanta.

Avuy l‘ opinió pública ja no s‘ indigna per res: avuy las eleccions ja no las fan los electors, sinó ‘ls escombriaires... y á tals temps, tals homes...

Sols un terremoto polítich pot privarnos de tant paternal autoritat. Y encare no la perderém del tot, porque si, per exemple puja en Cánovas y nombran arcalde á en Fontrodona, aquest li deixarà la primera tenencia d‘ arcaldia, porque puga suplirlo en ausencias, enfermetats y viatjes, tal com ell, en iguals cassos s‘ ha deixat suplir per D. Ignaci.

Los castellans dirían: *entre bobos anda el juego.*

La forsa principal de D. Francisco de Paula ha consistit, durant molt temps, en cert esperit de iniciativa y d‘ empresa y en sas inclinacions solemnes y ceremoniosas.

¡Bè n‘ ha colgat de primeras pedras! ¡Bè n‘ ha concebut de projectes! Ha fet alguna cosa, no pot negarse; pero no representa ni la miléssima part de lo que ve anunciant á totas horas á só de bombo y campanillas. Y si anessem á mirar...

Pero passém de llarch... que podríam caure inadvertidament en la *sanja* del carrer de Aragón, y si ‘ns rompessim l‘ espinada, tots los diners del *Banch Ibèrich* no bastarian á adobarnosla.

Descartém certas cosas y fixémnos ab l‘ home ceremoniós y solemne. Contemplém aquella cara untuosa de forma de carabassa vinatera gran, exornada de dos patillas monumentals: seguim sos moviments reposats y majestuosos: no perdém de vista son aspecte inflat... Es realment una personalitat inflada de discursos.

Sempre ‘n tèn un per dir, y dich *un* porque sempre es lo mateix. Sempre una idea vana expressada ab lo major número possible de paraulas, sempre las mateixas formas empalagosas y ‘ls mateixos superlatius... Y que quan l‘ Excelentísim Senyorísim D. Francisquísim de P. Riuísim y Tauletísim porta un discurs al pap, ha de treurel; estich cert que si no ‘l tragués cauria malalt.

¿Volen que ‘ls conti un parell d‘ anécdotas? Son deliciosas.

Era ministre d‘ Hisenda D. Laureano Figuerola, y un día, mentres s‘ estava afeytant, van anunciarli la visita de una comissió de Barcelona.

—¿Catalans? digué D. Laureano: que passin.

Sabent que la nostra es la terra de la franquesa, ‘s disposava á rebre‘ls á la *pata la llana*.

—¿Qué tal?... ¿Qué diuhen per Barcelona?... ‘ls preguntava repartint entre ells estretas de má.

Un dels comissionats, fentse un pas endarrera y tussint, comensá dihent:

—Exmo. Sr.

En Figuerola:

—No, prescindixin de tractaments... Parlém en catalá... y diguin, en que puch servirlos.

Lo comissionat, com si no sentís res:

—Exmo. Sr. Ministro de Hacienda...

En Figuerola, fent l‘ home formal.

—Dispensen Vds... Al momento soy con Vds.

Y ficantse á un quarto immediat, surt al poch rato vestit de pontifical, es á dir de rigorosa etiqueta, ‘s quadra y escolta ò fa veure qu‘ escolta ‘l discurs que li espeta l‘ implacable comissionat, que no era altre que ‘l futur arcalde constitucional de Barcelona.

En un‘ altra ocasió, sent ja arcalde, citá perentoriament á quatre advocats al seu despaig, á fi de consultarlos sobre un assumpto urgent.

No n‘ hi comparagué més que un, crech qu‘ era ‘l Sr. Serrahima.

Sentats familiarment tots dos davant del escalfa-panxas, estavan esperant; y atribuhint l‘ ausencia dels altres á la premura del recado, digué don Francisco:

—Y lo pitjor de tot es que l‘ assumpto es urgentísim.

—Si creu vosté que podém abordar-lo...

—Mans á la obra.

Y alsantse del escalfa-panxas, aná á seures plé de majestat á la poltrona colocada darrera de la taula ministre, s‘ atussá las patillas, y comensá ab tó solemne y reposat:

—«Sr. Asesor del Excmo. Ayuntamiento constitucional de Barcelona...»

Resultat: que li fèu tragar á ell tot sol lo discurs que duya preparat per quatre.

•••

Aquí tenen á l‘ arcalde de Barcelona... á l‘ arcalde inconmovible, etern y principi, pero no fi

de totes las cosas, ja que son moltas las que comensa y molt pocas las que acaba.

Si 'l necessitan, lo trobaran al despaig de l' Arcaldia. D' allà pot dirse que no se 'n mou... á no ser que com ara se 'n vaja á donar un passeig per Madrit, á expensas de la ciutat.

— ¡Y com se sacrifica per nosaltres, que ni sabem agrahirli!

Perque 'l cárrech que desempenya es gratuít, y per amor al art, per *desinteressat* amor al art de governar, se condemna á vara perpétua y s' indisposa ab molts dels seus amichs, com los senyors Arnús, Comas y Masferrer y altres que per ell haurían donat la vida, sent aixís que si volgués seria diputat... y senador... y fins...

No, de ministre no 'n seria. En Sagasta es incapás de portar la broma fins á tal extrém; pero sí estich segur que li donaria un cárrech retribuít y acomodat á las sevas aficions, com per exemple: 'l de gran *chambelán* de Palacio; ó 'l de *Mestre de ceremonias* de qualsevol corporació oficial, ó 'l de *Introductor d' Embaixadors* en lo ministeri d' Estat; ó en últim cas lo de *Masser del Congrés*. ¡No faria poca patxoca ab la porra y las patillas!

P. DEL O.

EN CISCO.

No se sab si era murri perque feya d' escolá, ó si feya d' escolá perque era murri.

Lo positiu es que 'n Cisco era murri y escolá tot en una sola pessa, molt *bona pessa* per cert.

¿Farém la seva pintura? No n' hi ha cap necessitat: los escolans son com las ratas-pinyadas, que més ó menos grossas, més ó menos magras, totes se semblan.

Era, físicament, un escolá com los demès.

En quan á la part moral ja era un' altra cosa.

Si l' escolá es per naturalesa jugador, llaminer, hipócrita, mal-pensat... ¿qué havia de fer en Cisco, qu' era escolá, orfe de pare y mare, y vivia en companyia d' un capellá molt gras y una major-dona molt roja?

La seva existencia era una distracció continua; pero una distracció intencionada.

Fent veure que no veyia res, s' adonava de tot lo que succehia al seu voltant, y á casa seva, es dir á casa Mossen Nofre, 'l seu patró, no 's movia una palla qu' ell no ho observés ab més ó menos dissimulo.

Mossen Nofre y la senyora Quima—la major-dona,—vivian en un pis molt alegre, plé de llum, de trastos antichs y de quadros extranyes.

N' hi havia un sobre tot, que á n' en Cisco li *llamava* molt l' atenció; no perque fos lo més bonich, sinó al contrari, perque era 'l més raro de tota la colla.

Representava Noé comensant la construcció del arca. La cara del protagonista no 's podia mirar sense riure; portava á la mà una especie de destal que semblava un ventall de aquells de canya y cartró que 's venen durant las corridas de toros, y, per anyadidura, las fustas y vigas que 'l patriarca tenia al seu voltant, presentavan un color y unas formas tan inverossímils, que més aviat pareixian *palos de Jacob* y cosas de pastisseria, que no llatas y taulons.

En Cisco se 'n burlava ab tanta bona fe y ab tan poch recato, que Mossen Nofre se 'n havia

adonat més d' una vegada, y més d' una vegada li havia estirat las orelles en desagravi de Noé.

— ¡Cisco! — cridava 'l bon reverent, veyentlo plantificat davant del quadro, — ¿qué fém aquí?

— ¿Jo? 'M mirava aquesta *lànima*. ¿Oy que sembla que fassin una fragata ab trossos de tortell?

— ¡Cisco! ¡Cisco! Tú tens ganas de rebre... Aixó ja sabs que representa Noé construhint l' arca.

— ¡Si sembla que venti, ab alló que du á la mà!

— ¡Mira que t' escalfarè las galtas!—

En Cisco 's posava á riure á las barbas del mateix Noé, Mossen Nofre l' empaytava y la gresca acabava invariablement de la mateixa manera.

Lo capellá estobant al baylet, y en Cisco prometent que no hi tornaria més.

Pero á pesar de la promesa, la primera ocupació del escolá al arribar á casa, era plantarse davant del quadro y esquinsarse de riure á costas del venerable Noé, fins que algú 'l sorprendia y li feya abandonar lo punt.

Un dia en Cisco tornava de la iglesia: eran las dotze, hora de dinar. Esperant que la senyora Quima li dongués ordre de parar taula, va en'ràrsen de puntetas á la sala per donar un vistasso al quadro del arca...

¡Horror! Noé, las fustas que semblavan pastas, la destal en forma de ventall, tot havia desaparegut.

Lo quadro no hi era: 's veyia 'l clau, la capa de pols que 's posa sobre la paret darrera 'ls quadros, hasta una cadira colocada al peu, que 's coneixia que havia servit per despenjarlo... pero la célebre estampa enquadrada en lo march de caoba y resguardada al davant per un vidre y al detrás per una fonadura... s' havia eclipsat.

— ¿Qui 'l deu haver tret?—murmurava en Cisco, pensant que se li escapava 'l seu gran objecte de diversió:— ¿ahont lo deuen haver portat?—

Y caminant sigilosament, com acostumava, va arribar fins al quarto de Mossen Nofre.

La porta estava tancada; pero per dins se sentia ruid: proba que 'l patró hi era.

Curiós com ell sol, l' escolá va ajupirse, guaytant pèl forat del pany, y...

¿Qué va veure? ¡Oh! ¡quí sab!

L' únich que de moment podém dir, es que 'l noy va retirar-se altra vegada poch á poquet, que deu minuts després lo quadro de Noé ja tornava á estar en lo siti de costum y que l' escolá no va mirársel may més... davant de la gent.

Deixém passar anys... sobre 'l paper. Aixó tan mateix no costa cap quarto y es molt cómodo.

Mossen Nofre va morir-se l' altra dia, deixant hereva universal á la senyora Quima y un llegat de deu duros al infelís Cisco.

La majordona plora: l' escolá, que ara ja es un bordegás, y que tè molt desenvololat l' esperit d' imitació, plora també com ella... y potser també ab igual *sinceritat*.

Ab lo propòsit de sortir del pas bèn depressa, la senyora Quima dona deu duros á n' en Cisco, participantli que aquella es la deixa que 'l difunt li ha fet.

— Moltas gracias—murmura 'l minyó aparentant un pesar que dista molt de sentir,—pero jo, senyora Quima, volia demanarli una cosa, per memoria. Los diners se gastan y 'ls objectes poden guardarse... ¿Vol donarme,—anyadeix mirantse á la majordona fit á fit, y deixant anar las sílabas una á una com si las pesés.—vol donarme... aquell... quadro... del... arca de Noé?

—Sí,—respón la senyora Quima ab una naturalitat que á n' en Císco li aixampla 'l cor,—sí; pero, ab la condició de que 'm tornarás cinch duros...

—¡Ay, ay! ¿per qué?

—Perque 't coneix massa y comprench que lo que tú vols es véndret lo quadro per ferne diners.—

L' escolá, ab un admirable instint diplomátich, va regatejá una estona, com si defensés los cinch duros y linguès poch interés en adquirir lo quadro; pero al últim se 'l va quedar, emportántsel immediatament á la nova casa de dispesas que s' havia buscat, y entregant á la majordona las vinticinch pessetas de compensació.

Si algú hagués sentit las entusiastas exclamacions de la senyora Quima, no hauria pogut menos de riure veient ab quanta fruició va recordar tot lo día los cinch durets que havia arrencat del pobre escolá á cambi d' un mal quadro.

Però encara hauria rigut més de gust, si després hagués anat á casa en Císco, y pèl forat del pany, l' hagués vist desmontant lo quadro, y traient d' entre la fusta del darrera y la estampa, una pila de dotzenas de bitllets de banch de vint duros.

A. MARCH.

BUSCAR PIS.

Un dels quefers més terribles y que reclama més cordura y més criteri, es, sens dupte algun, lo que dona títol á aquest article.

Vostés saben lo que es buscar pis, quan després de deu anys de estar en una casa se li antoixa al amo, pera mí propietari, desdonarlo perque, ó bèn vol fer obras, ó bèn prefereix que ocupi la habitació una filla á qui acaba de casar, ó finalment perque li dona la gana, que sempre sol esser la rahó més terminant, m s rodona y definitiva?

Quan eix cas ha arribat, no queda més remey que carregarse las camas al coll, armarse de paciencia, prevenir á la dona, la sogra, cunyada y las criaturas y sortir á correr carres y travesías. Desde 'l día que 'l marit comensa la bona feina de passejar la ciutat ab lo coll estirat com una cigonya, los ulls enlaire com un peix, topant ab tothom, rebent empentas dels que van y dels que venen, destorbant lo pas del corredors, badant en busca d' un paper blanch, port de sas esperansas, que lligat als ferros d' un balcó sembla que diga pujin, l' alegría ha fugit de la familia. Ni 's menja á la hora, ni 'ls noys van á estudi puntuals, ni la senyora está per l' arreglo de la casa, ni la sogra deixa de grunyar corsecant al gendre, que renega dels amos, del pisos y de las sogras hagudas y per haver.

Mireulo arribar á casa. Suat, rendit, mort de cansament; lo barret al clatell, l' armilla desbotonada, roig com un perdigot y enguniós com un atacat de pigota.

—¿Qué portas?

—¿Qu' has vist?

—¿Tenim casa?

—¿Es bona? ¿Es gran? ¿Es nova? Y cent preguntas més cauhen sobre ell, sens donarli temps de respondre.

Per fi, després de revenir exclama:—Dotze...

—¡Dotze duros! ¡Car!—salta la sogra.

—No, Dotze n' he seguit. L' un al carrer del Bou.

—Será fosch: es carrer estret. No 'n parlis.

—Dos al carrer del Mico.

—¡Mal carrer! No vull nom de bestias. Nos dirían las del carrer del Mico

Lo pobre marit passa llista y finalment s' decantan sogra y nora per dos que n' hi han, l' un al carrer del Pi y l' altre al carrer Nou de la Rambla; pero de prompte la sogra atina en que están prop dels carrers *del Alba* y *de 'n Roca*, adverteix que la nena ja comensa á esser gran, recorda la prematura penetració de las criaturas de enguany, que no quita que sigan com han estat las d' antany, y lo pis es rebutjat.

Respecte del primer, la senyora recorda que hi vivia una seva amiga molt bruta, y que per consequència, deu haverhi *xinxas*. A més, com á rahó principal, hi viu davant per davant una enemiga irreconciliable de la sogra y lo pis no pot esser convenient. Resultat, que 'l pobre llatzer ha fet lo mitj jornal en va y que 's veu obligat á empendrer la caminata després de esmorzar, no sens sentir de nou:—Procura que sigan á la ciutat vella, que vegis de que tinga bona escala, que siga barato, nou, reduhit, perque no s' haguessin menester més mobles y cent advertencias més, que 'l pobre home ja aburrit, escolta com qui sent plourer.

Per fi: després de desempedrar tots los carrers de Barcelona, després de haver preguntat á dos cents vehins per altres dos cents pisos, després de haber pujat y baixat més que cap catúfol, després de suar com un camállich tè la sort de trobar un pis en una de las travessías del carrer de la Unió, que li sembla farà per casa. Lo carrer no es á la ciutat vella: ¡pero es carrer tant senyó! Lo pis tè aigua y gas..... Lo preu es arreglat, lo vehinat molt fi y lo mercat tant pròxim, que sogra y nora després de dinar se conforman á veurerlo.

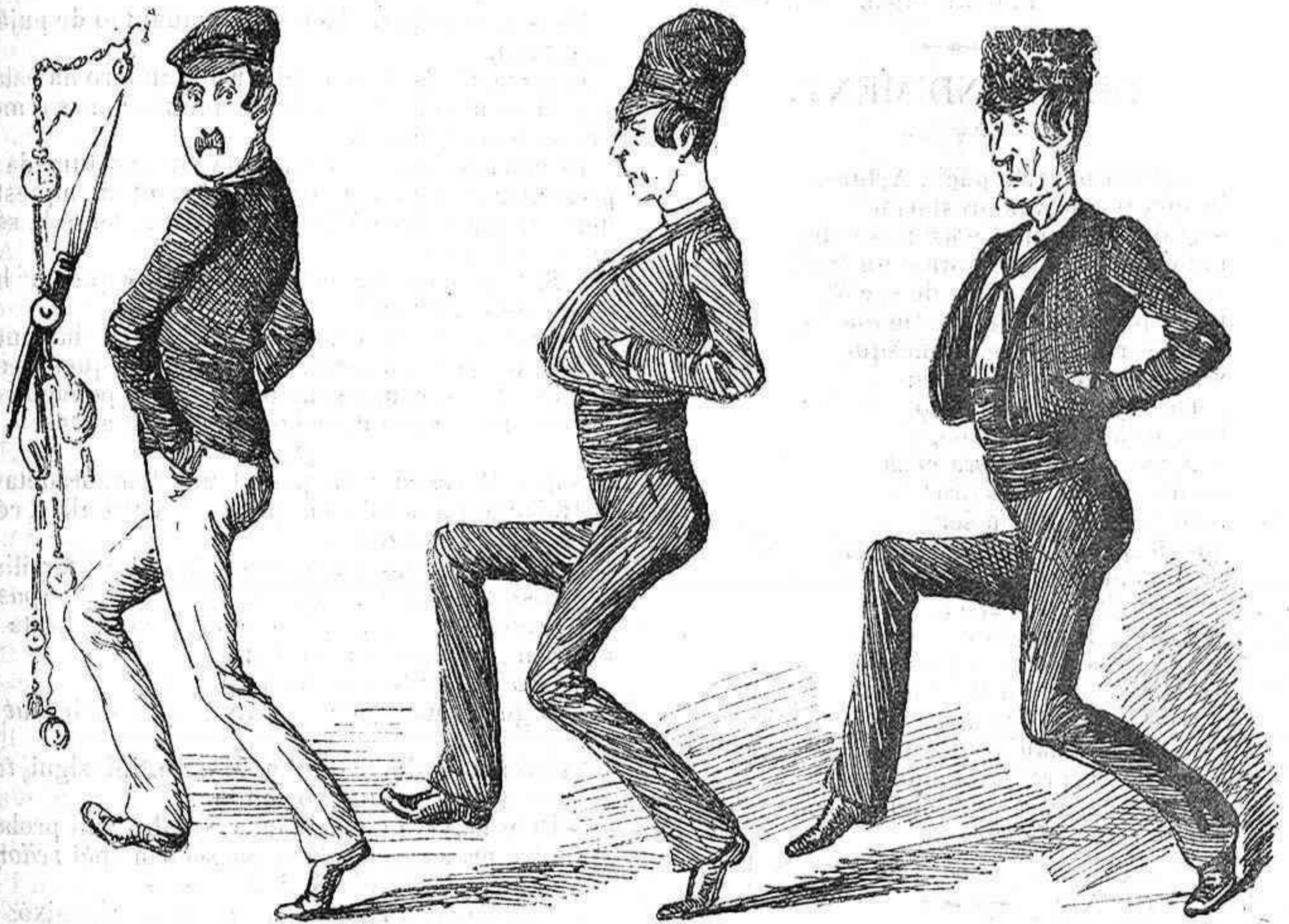
La senyora, nota com una gran ventatja, la proximitat dels teatros, sobre tot del Romea (ahont concorre tots los divendres si hi ha societat) qual observació alegre al marit; pero la sogra, la terrible sogra ja observa que 'l carrer es poch curiós, que hi ha oficis de soroll y vint cosas més. Pujan la escala y 'ls grahons son alts. Entren, y si bèn hi ha prous dormitoris, falta menjador, los balcones son xichs, las pinturas de mal gust, la secreta es á la cuina, lo cel obert fosch y per més que 'l pobre mártir afirma, jura y perjura qu' es efecte de la mala hora, y que 'l sol hi baixa, no hi ha medi: la sogra diu que no; la dona no vol disgustará la sogra; l' amo, que veu aquells genis tant oposats, endevina una gran cullita de crits y sorolls diaris, comensa á fer l' orni y 'l marit se convens de que ha perdut un día més.

Ultimament, després de vuit días de fer la mateixa feina, de haber emparaulat quaranta pisos y no haberne ajustat cap; després de cansar á tots los amichs, coneguts, parents, entrants y sortints de la casa, tè la ventura, ¡la gran ventura! de trobarne un que sia á gust de tothom, menos d' ell, pero aixó no hi fa res: l' home 'l lloga, 'l pren, lo paga, passa per tot quant lo propietari exigeix, que no es pas poch, pero calla y 's creu ditxós.

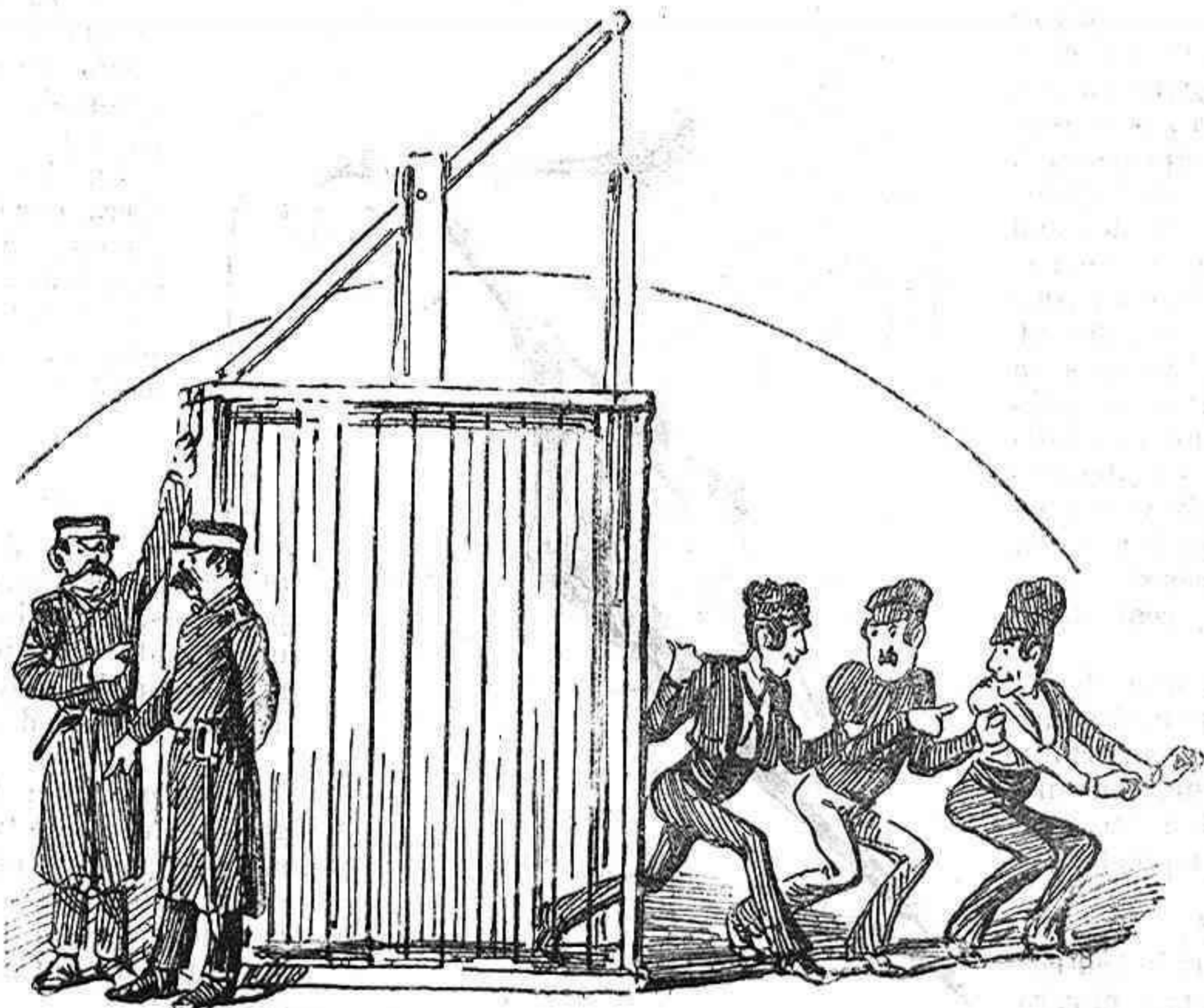
Corre en busca de la conductora, passa per l' amohino consegüent de trasladar tots los mil mobles, trastos, enredos y tonterias de una casa de numerosa familia; pero tot ho sofreix gustós ab tal de no tenir que corre més en busca d' un pis á gust de la dona, la cunyada, las criaturas y la sogra.

Per ço quant enumera las malalties graves que

Ecos de LA GRAN VIA.
LOS RATAS.

Siempre que nos persigue
la autoridad,
es cuando más tranquilos
tinamos más...

¡Ay, qué gracia tiene
esta ratonera,
que se van los *Ratas*
de cualquier manera!...

ha passat en esta vida, no olvida jamay com la primera y més terrible, després del cólera, la de *buscar pús*.

EDUART VIDAL VALENCIANO.

DESPRENDIMENT.

—¿Cóm pagarte puch, Arturo, lo servey que vas prestarme?
 —¿Cóm pagarme'l pots Rosendo? molt senzill; comprantme un *traje*
 —¿Un traje! y ho dius de serio? no es pas poch lo que demanas!
 —Tú serás sempre un mesqui y molt en gastar reparas; pero, vaja, m' accontento sols ab una americana.
 —Aixó ja es un' altra cosa...; escolta, que la vols ara?
 —Sí perque podria ser que després, pensant' hi masa, te 'n penedissis, y aixís acabém d' una vegada.
 Aixó 'n Rosendo y l' Arturo deyan davant d' una taula de refrescos, y en Rosendo trayentse de la butxaca dos quartos, damunt los tira, y fent lo després, exclama:
 —¡Ep! mestressa, á n' aquest jove doneuli una *americana*.

S. Ust.

SARAH BERNARDTH.

Está vist que aquesta célebre actrís no vol que 'l món passi quinze días sense parlar d' ella.

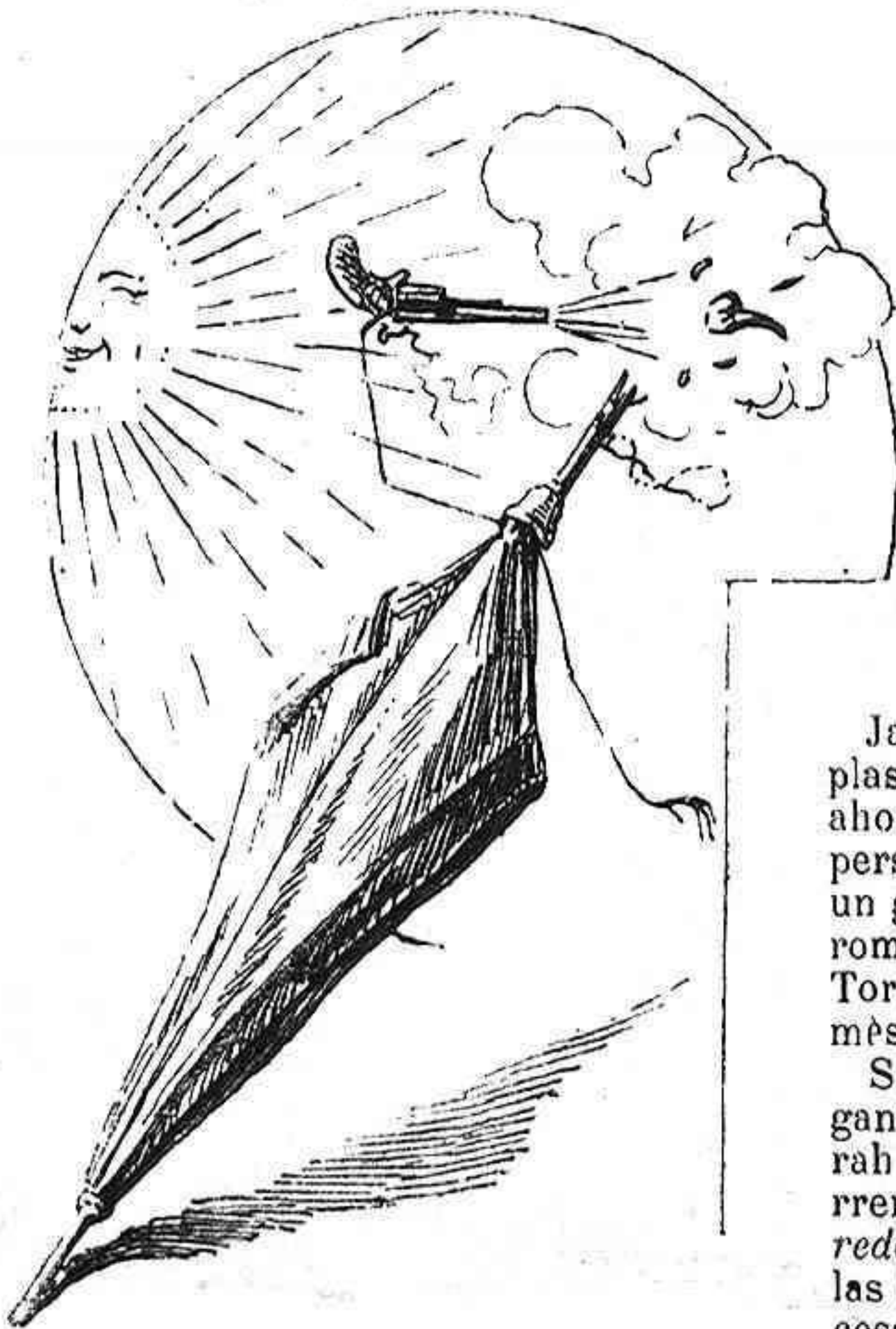
L' un día arma un plet ruidós á un empresari... ó un empresari li arma á n' ella; l' endemá se separa del seu home al cap de tres semanas d' haverse casat; luego té un desafío ab una amiga; després va á casa d' un' altra socia y li crusa la cara á latigassos; més tart desapareix de París y 's presenta á Italia; poch temps després s' evapora d' Italia y resucita á Londres...

De modo que 'l públich sempre está ab un pam de boca oberta y ab l' ay al cor, pensant:

—¿Qué deu fer, qu' estará fent aquesta dona?—

Al publicar lo seu retrato senmanas enrera en nostra galeria de *Caps de brot*, recordo que per final deyam:

SUICIDI DEL PARAYGUAS.

Veyent que may no plovia, va suieidarse 'l pobret... y ara que s' ha mort, plou sempre... ¡Deu nos guart d' un ja está fet!

«Ara únicament li falta pujá á la lluna d' un bot y posarse á matar toros, per dir que ja ho ha fet tot.»

Pues casi bè ja ho ha fet, exceptuant lo de pujar á la lluna.

Ja ha matat un toro, ó millor dit, un toro ha estat á punt de matarla á n' ella; lo que poch més ó menos vè á sè 'l mateix.

Es clar: la famosa actrís está tan acostumada á presentarse fresca y serena davant d' aquesta fiera anomenada *públich*, que devía ferse la següent reflexió:

—Si 'l públich no m' espanta, ¿per qué m' ha d' espantar un toro?—

Es vritat que 'l primer ensaig no li ha anat massa b'; pero en toros, com en tot, la qüestió es llensars'hi: lo comensament es lo més peliagut.

Pero deixemnos de caborias y aném al cas.

Sarah Bernardth ha passat una temporadeta á la Habana, en ocasió en que 's trobava allí 'l célebre torero Mazzantini.

Los artistas no tenen nacionalitat ni familia; son cosmopolitas y germans. L' actrís y l' *espasa* van trabar desseguida íntimas relacions, hasta 'l punt qu' un día ella li va dir:

—*Louis*... m' heu de fer un favor.

—Diguèu, madama; ja sabéu que soch *tout á vous*.

(Aixó no significa que 'n Mazzantini sigui *tot dels bous*, encara que ho sembla.)

—Pues bè,—va continuar la Sarah—vull proba, si tindré prou serenitat per passejarme pèl *redondel* mentres lo toro hi fa de las sévas.

—¡Borrango! ¿Y cóm podém arreglarho aixó?

—*Trés* fácil, donant un *course* per nosaltres sols, á porta tancada.

—¿Quina ideal!

—*Oui*: una corrida á la qual no més hi assistirém vos y jo, la vostra quadrilla y la mèva companya

En Mazzantini, que 's pirra per las ideas originals, va aplaudir la ocurrencia.

—Aceptat, madama, acceptat: vaig á *arranger la chose*.

Ja som al día escullit: á la plassa de toros de la Habana, ahont hi caben una pila de mils personas, no n' hi ha més que un grapat: cap profá va poguer rompre la inflexible consigna. Toreros y comedians y ningú més.

Surt lo primer toro, un elegant animalet de tres anys; Sarah fa obrir una porta de la barrera y 's posa á passejar pèl *redondel*, com si 's trobés sobre las taulas de la Comedia Francesa.

Capejant á la bestia—al toro, per supuesto—y tan bon punt li han clavat lo primer parell de

banderillas, l' animal s' esbalota, 's posa á corre y se 'n va... ¿cap á qui?

Cap á la Sarah Bernardth.

¡Adiós serenitat! ¡adiós magestat teatral!

La famosa actrís va perdre la *tête*, y ab l' afany de saltar la barrera, va fer un giravol... una mica realista, y que segons los que ho van veure, era més digne d' un circo eqüestre que de las taulas d' un teatro.

¡Jo ja ho veigl davant d' un perill semblant ¿qui es lo que 's recordarà de pendre precaucions per saltar ab més ó menos honestitat?

Al veures á salvo, l' actrís va desmayarse, no sabém si com actrís ó com á dona.

Pero aviat va passar tot: si allí hi haguès hagut algún espectador de la Barceloneta, de fixo que hauria dit:

—A sentarse: no ha sido nadie.—

En efecte, no va ser res: aviat va retornarse, y ab tants ánimos y tantas agallas, que va baixar altra vegada á la plassa, y va invitar al seu fill y á un altre actor de la companyia, Felip Garnier, perque possessin banderillas al según toro.

Diu que ja ho van fer, y ab tanta trassa, que al final de la sort l' animal tenia tota la qua plena de banderillas. Allí las hi van anar á posar.

Després lo mateix fill de l' actrís, Maurici Bernardth, que ara deurá anomenarse *el Mauricio*, segons us del *diestros*, va matar ab molt garbo un badell de dos anys.

Va haverhi trompis, descalabraduras y esgarrinxadas á discreció; pero la concurrencia va divertirse en gran, y Sarah va convences de que ab una mica de voluntat podrá arribar á ser una *primera espasa*.

Entre tant ja ha promés á n' en Maz-zantini que interposará tota la seva influencia per lograr que á Fransa 's propagui la afició á las corridas de toros.

Si ho consegueix, podrém dir ab rahò que *ya no hay Pirineos*.

Però en cambi no sabrém ahont comensa l' Africa.

Ego.

LLIBRES.

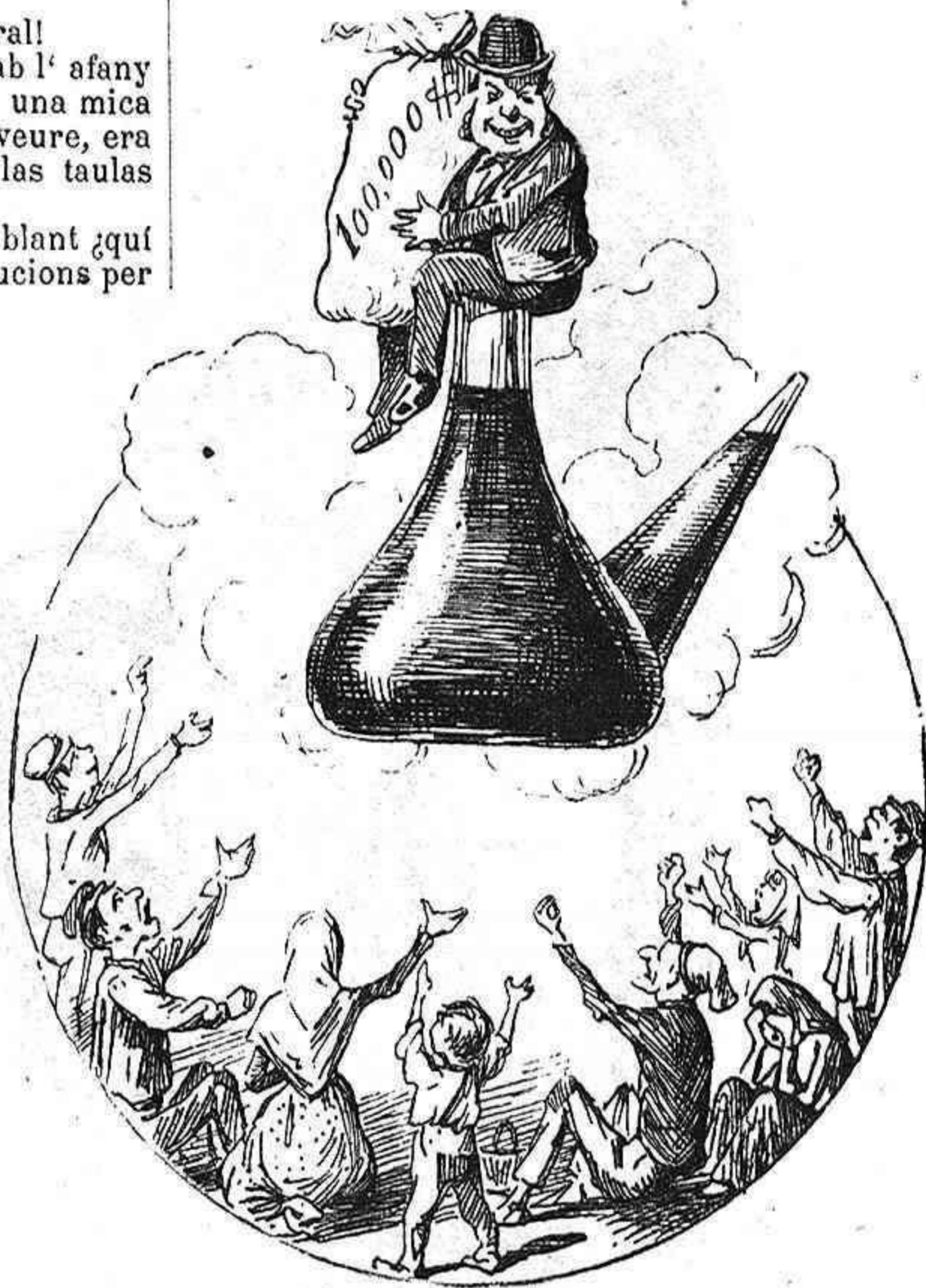
ECONOMISTAS ESPAÑOLES DE LOS SIGLOS XVI Y XVII por D. Federico Rahola.

Lo Sr. Rahola es un poeta de sentiment y de fibra. Fa algun temps va dar-me ocació per parlar favorablement de una colecció de versos impresa ab lo títol de *Gotas de tinta*.

¿Qui havia de créures que l' inspirat autor de aquellas composicions, tindria gust y trassa per empendre una caminata á través dels camps no sempre florits y delitosos de l' *Economía política*?

Y no obstant s' hi fica ab desembrás, los recorra ab familiaritat y fa acompanyars'hi ab gust pèl lector que tè la bona idea de llegir las primeras planas de son erudit estudi, que fentho aixís ja no hi ha perill de que deixi 'l llibret fins al final. Tal es l' abundancia de materias, que en una forma concisa y clara, anirá descubrint pás

LO PREU DEL VÍ.

Ab tot y ser mes barato, los taberners venen car y aixís fan doble negoci sense tenir mal-de-caps.

Los treballadors suposan que ara 'l preu deurá baixar, y esperan la baixa ab ansia... ¡Sórt que ja esperan sentats!...

á pás, notant ab sorpresa que molts lleys y no pochos principis que més tart han donat lloch á la formació de la ciencia económica, havían sigut formulats durant los sigles XVI y XVII, per emponents escriptors espanyols condolguts ja en aquell temps de las tradicionals desventuras de nostre país.

Lo treball del Sr. Rahola es una patriótica reivindicació, contra l' olvit de molts autors estrangers, que al escriure l' historia de l' *Economía política*, ja siga per descuit, ja per ignorancia, no s' han recordat poch ni molt de espanyols ilustres com Bodin, Vives, lo catalá Arnald Capdevila, los jesuitas Pare Mariana y Pare Rivadeneira, Cevallos, Pare Soto, Pare Giginta, González de Cellerigo, Pare Mendo, lo famós ministre Antonio Perez, Fernan Perez de Oliva, Pare Mercado, lo filántropo Fra Bartoméu de las Casas, enemich acérrim de l' esclavitut ab Fra Domingo de Soto y Fra Bartoméu de Alórnos, Sanxo de Moncada, Fernández de Navarrete, lo gran Saavedra Fajardo, Martínez de la Mata, Palafox, Rodrigo Mendez de Silva, Lluís Valle de la Cerda y molts altres escriptors que aplicaren á las necessitats de l' época en que vivian reglas científicas y prácticas, ab tant talent, encare que no ab

LA RAMBLA A LAS VUY DEL DEMATÍ (per J. Llovera)

—¿Sou vos un artista que 's diu Rafel?
 —Sí, ressalada.
 —Pues veniu ab mí, que l' amo us ha de fè pintar alguna cosa.
 —¿Un quadro?
 —No: crech qu' es un catre.

tanta fortuna com algunas eminencias extranjeras, reputadas y tingudas per pares de la ciencia económica.

Lo Sr. Rahola, al citar textos y resumir opiniones de aquest aplech de autores nacionales, controvertint las erróneas y celebrant las justas, nos dóna una pintura exactissima y curiosa del trist estat de la nació espanyola, dessangrada per guerras funestas, empobrida per l' oei inveterat de las provincias centrales, escorreguda per l' absorció de las comunitats religiosas, desastrosament administrada pels governs de la casa de Austria, y no trayent de sas colonias inmensas sino l' or

y la plata que si passavan per Espanya era sols per anar á donar vida, forsa y desarrollo á la industria y á la producció de altrás naciones més sábiament regidas que la nostra.

Contra aquella ceguera funesta eran impotents las sabias predicacions de tans homes ilustres; lo malalt no 's donava per convensut de sa dolencia, ni aceptava las medecinas que li prescribían.

Aixís, donchs, l' estudi del Sr. Rahola reuneix á son valor científich un gran interés histórich, y presenta notable amenitat

¿Volen llegir com á mostra, un párrafo degut á

—Qu' es felis la mèva senyoreta! ¡Tèl! ¡portéuli la llet y las maduixas!... ¡Y pensar que si jo volgués també tindria qui m' ho portaria!...

(Se continuarà).

la ploma de Palafox, escritor del siglo xvii, que fins avuy día podria admetres com á bandera de la causa regionalista?

Aquí vá:

«La causa de esta ruína ha sido haber querido uniformar el gobierno de todas las provincias, sin consideración á sus fueros y costumbres particulares. De donde resulta que queriendo á Aragón gobernarlo con las leyes de Castilla ó á Castilla con las de Aragón, ó á Cataluña con la de Valencia, ó á Valencia con los usos y constituciones de Cataluña, ó á todas con más, es lo mismo que trocar los bocados y los frenos de los ca-

ballos ó á reducirlos á uno solo, con que estos se empinan, aquellos corcovean, los otros se disparan y todo se aventura. Y pues Dios siendo creador que pudo criar todas las tierras de una misma manera las crió diferentes y en todo Vizcaya no se hallará una naranja apenas ni en todo Valencia una castaña, no habiendo en Valencia otra cosa que naranjas ni en Vizcaya que castañas, porque quiso necesitar unas tierras á otras, para hacer más sociable esta nuestra naturaleza ó para otros altos fines, necesario es que las leyes sigan como el vestido la forma del cuerpo y le diferencien en cada reino y nación.»

Ja veuen si vè de lluny alló que dihem los catalans: «Cada terra fa sa guerra.»

RATÀ SABIA.

MONEDA DE L' HISTORIA.

Cert subjecte anà un dia á queixarse al Papa Sixto V, de las camándulas de un procurador encarregat del despaig de un negoci.

—¿Quán temps fá que 'l tè en poder seu?

—Vint anys.

—Está bè.

Lo Papa maná cridar al procurador y li diguè que volía que dintre de tres días tinguès l' assumpto despatxat, afegint:

—Feuho y jo 'us prometo un premi proporcionat al vostre zel.

A las vintiquatre horas l' assumpto estava fallat.

Y á las quaranta vuit horas lo procurador penjaba de una forca, per no haver fet en vuit anys, lo que hauria pugut ferse en vintiquatre horas.

Lo gran compositor Felix Mendelssohn era net del gran filòsof Moisés Mendelssohn.

Moisés tinguè dos fills, dels quals lo segon, Abraham, tenia una casa de banca, que avuy dia existeix encare. Felix Mendelssohn fou fill de aquest banquer.

Fill de un gran filòsof y pare de un gran músich, lo banquer, al morir, se lamentava de que may los periódichs l' haguesen designat ab son propi nom.

Los periódichs, en efecte, durant lo primer periodo de la seva vida l' anomenavan ab lo títol de fill de Mendelssohn, y durant lo segon, no 'l coneixian sino ab lo nom de lo pare de Mendelssohn.

De segur que aquí á Espanya 'l banquer hauria tingut més importancia que 'l filòsof y que 'l músich.

Una comissió de tres diputats devía parlar á la reyna gobernadora María Cristina de un assumpto important per la seva provincia.

Lo primer, acostumat no més á dir sí y no en las Corts, comensá l discurs; pero perturbat y cortat, no poguè continuar.

Lo segon, que no estava preparat, suplicá al tercer que parlés, y aquest comensá dihent:

—Senyora, mon avi, mon pare y jo 'ns hem sacrificat fins á morir en vostre servey...

Y la reyna gobernadora, interrompentlo y aguantantse 'l riure, diguè:

—Que recullin aquest cadáver y que l' enterrin.

PREPARATIUS ELECTORALS.

— CARA —

Don Ignasi reuneix als seus compares en alegre y ruidosa saturnal, y en lo Parque famós de la Montaña preparan la batalla electoral.

PRINCIPAL.

Duas novedats petitas: duas petitas flors, l' una de un dia, l' altre de poch més. Me refereixo al quadret dramátich catalá *Los orfanets*, original del Sr. Rovira, que no s' ha posat més que una vegada, sent rebut ab benevolencia; y á la comedia de 'n Vital Aza, *Los tocayos*, graciosa, empedrada de xistes y ocurrencias, com totas las de aquest festiu autor.

Fora d' aixó res més.

Sort qu' está per venir lo célebre endavinayre Cumberland, al qual s' espera ab molta ansietat.

M' agradaría que ja fós aquí per preguntarli una cosa:

—¿Crèu vosté Sr. Cumberland que 'l govern subvencionará l' Exposició universal de Barcelona?

LICEO.

Per ara conténtinse ab l' *Almoneda*.

Per Pasqua... ¿'Ls ho dich?

Allá va: per Pasqua, Gayarre á tot pasto.

La noticia es oficial.

CIRCO.

Barbiere de Seviglia; la Ferni, encare que una mica demagoga, es á dir abusant de vegadas de la

PREPARATIUS ELECTORALS.

— CREU —

En Masvidal, que no 's queda endarrera, cita als seus á propet de *Miramar*, y allí 's parla de vots y altrás cosetas que... fan perdre las ganas de votar.

llibertat de corretjir la plana al autor de un' ópera tant celebrada, va fer una *Rossina* molt agradable. En Carbonell va portarse també com un home, encare qu' esforsant molt la veu y buscant l' aplauso á tot estrop. En fi, del conjunt Déu n' hi doret.

Lucrezia Borgia. Sempre la Ferni. Ja 'ls dich jo que aquesta xicota canta més que un canari. Molt bè en la cavatina y en lo rondó final. En Faff, que debutava ab aquesta ópera, va fer gala de sa véu robusta; pero necessita educarla. Avuy dia aquest baix posseheix lo capital; pero encare no sab empearlo prou bè.

ROMEÀ.

Encare dura la *Batalla de reinas* y ja s' anuncia la *Baralla de pescateras*.

Ja 'm sembla que 'ls sento:

—Será de 'n Molas y Casas.

—¡Ay ay! ¿cóm ho han conegut?

«Y cuando el rostro volvió,
halló la respuesta viendo
que iba otro sabio cogiendo
las hojas que él arrojó.»

M' atreveixo á elevar á la categoría de refrán la següent locució:

«Drama de 'n Soler, parodia de 'n Molas.»

En lo mateix teatro s' anuncia 'l próxim estreno de un drama, titulat *La veu de la Campana*, y de una nova producció, no sé si comedia ó drama, titulat *Cent mil duros*.

¡Que me los traigan!

TÍVOLI.

Han tornar á espolsar *El país de la olla*, afe-

ginthi algunas novedats, adequadas als últims successos.

En cambi han suprimit lo vapor.

De manera que l' olla no tréu fum.

—Pero 'ls talls son dintre, dirá 'n Coll y Britapaja.

ESPANYOL.

¡La Passió!

L' empresa demana ab molta necessitat un bisbe que la excomuni.

Excomuniò de bisbe, diners al calaix.

CATALUÑA.

Per ahir dijous estava anunciat lo benefici del senyor Perillán Buxó, autor de *El Maldito*, y per demá dissapte está anunciat lo de la primera dama señora Mena, ab l' estreno de un nou melodrama del Sr. Moreno Gil, titulat *El salto del torrente*.

Anirém á veure si es tant afortunat com *La portera de la fábrica* del mateix autor.

Pèl dia 30 de abril s' anuncian reformas en aquest teatro que pendrá ademés del nom que porta, 'l títol de *Eldorado*.

Dos bolsistas s' han encarregat de la empresa.

—¿A quánt se fa?

—¿Qué 'ls tresos?

—No l' Eldorado.

—¿Pujan ó baixan?

—¿Qué, las acciones?

—No, las faldillas.

UN CONTRAST.

L' avi Valero 's despedeix ab una sentida carta del públich espanyol.

A pesar de sa edat avansada se 'n va novament á América, acceptant la direcció de un teatro de Buenos Ayres. Allá li ofereixen un tros de pa, que aquí á Espanya li negan.

Despedimnos del pobre vell, tant coronat de gloria com vulgan; pero pobre... no me 'n desdich. Despedimnos d' ell, que 'm sembla á mí que 'ns ne despedirém per sempre.

Al mateix temps Mazzantini, després de agabellar casi tots los diners de l' Habana, se 'n anat á Méjich... y allá, no 'n vulgan més d' entusiasme y de *patacones*.

A Puebla 's venían los palcos á 150 duros, A las fondas no s' admitían forasters á menos de 10 duros diaris.

Fills nostres son los mejicans, no hi ha que dirho. Han estat molts anys sense veure corridas al istil d' Espanya, y ara donarían l' ánima per veure 'n una, si en Mazzantini, en lloch de la bossa, l' ánima 'ls demanava.

Sr. Valero, jo ho veu.

Si l' home, un cop mort, torna á encarnarse, deixis de dramas y comedias, fássis torero.

A la rassa espanyola, de aquí y d' allá, no se la fascina ab lo punyal de Guzmán el Bueno, sinó ab l' espasa de 'n Mazzantini.

N. N. N.

TOT DE TOTS.

—Tot es de tots, deya un home en un club entussiasmat,

¿perqué t'è d' haberhi cotxes
habenthi qui va descals,
y perque 'ls pobres que captan
com uns Rotschids no hem d' estar
ó Rotschids y Salamancas
perque no han d' aná captar?
Jo vull la Justicia
Jo vull la Igualtat.

—Molt bè, molt bè, 'ls qu' escoltavan
deyan tots picant de mans,
es un Cícero, un patrici...
es un home illuminat.
Objecta un:—Tot déu partirse,
altre:—Tots naixém iguals:
y un olla, un tallé, una casa
han de fer la societat:
que aixó es la Justicia
que aixó es la Igualtat.

Perque un jorn tan gran projecte
se conseguís plantejar,
l' orador aquell de l' urna
per mils vots surt diputat;
va á las Corts ab espardenyas,
gorra, jech, y estudiats
porta més de sis discursos
que al país han d' ensenyar
lo qu' es la Justicia
lo qu' es la Igualtat.

Mès passa temps, vé que 's tancan
las corts, y 'l gran diputat
torna á sa terra ab sombrero,
casaca llarga y guants blanchs,
y 'ls electors quan lo veuen
li preguntan cóm está
l' assumpto aquell que devia
á tota Espanya imposar,
la lley de Justicia
la lley d' Igualtat.

Y ell va al club y 'ls fa una arenga
així á lo tupí esquerdat,
no sé si per milló entendrers
ó per fer més federal.
—Ciudadanos; lo projecte
aquell no pot durse á cap,
perque per partir encara
no hi ha prou si s' ha d' obrar
ab vera Justicia
y ab vera Igualtat.

Sabréu donchs, ell s' explicava,
que un estadista afamat
m' ha dit com de tots los quartos
del món fentne parts iguals
tocarian dotze duros
per individuo y pochs rals,
y vaig pensar que 'ls ahorres
del treball ningú 'ls dará
ni per la Justicia
ni per la Igualtat.

¿Aprobéu donchs la conducta
qu' he seguit?.. Passa un instant,
y com ningú diu paraula,
respón l' oradó:—Aprobat.
—Protesto, al cap de la sala,
cria una veu aixordant,
jo no tinch pas dotze duros
ni tampoch me 'ls he vist may
jo vull la Justicia
jo vull la Igualtat.

Y cridan molts: - Jo demano
la obligació del treball.

—Jo l' abolicíó dels quartos.
—Viure en quartels tots plegats.
—Vestir com los hospicianos
que aixís tots serém iguals.
Y 'l president:—Ordre ordre...
Pero tot hom per parlar
reclama Justicia
reclama Igualtat.

Y la sessió va acabarse
quedant la rahó pels banchs,
y aquell Cícero que deya
tot es de tots, va enguantat,
y al pobret que ab la ma balba
li demana caritat
á alta nit quan plou ó neva
may del mon li ha dat un guant
¡Oh santa Justicia
oh santa Igualtat!

FRANCESCH UBACH Y VINYETA.

Lo rector de Sant Francisco de Paula, després
de convocar als vehins á solemne reunió, al ob-
jecte de recullir pinsans «para solemnizar dig-
namente las bodas de oro de S. S. el Papa
León XIII» los ha donat entenent de dividir-se en
pelotons, y 'ls ha llansat, sabre en má, al assalt
del barri.

Las comisionetas no deixan botiga, ni pfs, re-
partint cada sablasso qu' esparvera.
Si tots los rectors imitan al de Sant Francisco,
tindrém una segona edició, corretjada y aumen-
tada de las décimas de Nadal.

Quan han vingut á casa, 'ls hi dit ab molts
bons modos que jo no 'ls donaría res.
—¡Es posible!... Vosté bon cristiá, y no vol do-
nar res pèl Sant Pare.
—Crech, Senyors, que 'l Sant Pare es molt
mès rich que jo y que tots vostés plegats... y jo
no socorro sino als pobres.

—Aquest oli es per la llantia,
pósili vosté mateix...—
(Lo capellá, apart:—¡Bravíssim..!
Servirá per fregi 'l peix)

PRELIMINARS.

—Pero 's tracta de una cosa que no 's véu més que un cop á la vida.

— Donchs un cop á la vida 'm dono 'l gustasso de no contribu-hirhi.

Davant d'aquest quite, 'ls del sabre pontifici se 'n han anat escalas avall, més motxos que moltons.

Ab la retirada de la moneda antiga los venedors d'articles s'aprofitan qu' es un gust.

Un gust... per ells.

Lo que avants valia un quarto, ara costa cinch céntims.

Per exemple: las cadiras de las iglesias.

Ab quina pressa las han aumentat lo preu los que explotan aquest negoci irreverent...

Com si fossen marmaneras, carnicers, gallinaires.

Está vist, ells son enemichs sistemátichs de la civilisació; pero en materias de butxaca, marxan ab lo sigle.

¿Y bè, qu' hém de fer? ¿Se subvencionará ó no se subvencionará l' Exposició de Barcelona?

De primer deyan que sí... després que nò... més tart que 'ns esperessim... y per últim sembla que s' ha trobat una fórmula.

La fórmula consisteix ab una passada de comptes entre l' Estat y l' Ajuntament.

Y mentres tant las gabias de grills del Parque están poch menos que paralizadas.

Ara vindrá alló del refran: «Comptes vells, barallas novas.»

¡Pobre ciutat dels *comptes!*

Mentres tant lo govern japonés ha près la devantera al govern de Madrit, votant la quantitat de 50,000 duros, al objecte de concorre oficialment á la indicada Exposició universal.

En vista de lo qual deya un catalanista acérrim: —¡Més val ser japonés que castellá!

Las caixas de préstamos de Tarragona han rebut un ofici del cos de seguretat de aquella provincia, manant lo següent:

Cada día haurán de donar part de las alhajas y pessas de roba qu' entrin y surtin de la caixa, noms y apellidos dels que las hi fiquin y las ne treguin.

—Fem exercicis equestres, per quan arribi 'l gran dia de torná á ser capitá de nostra caballeria.

A tal objecte 'ls prestamistas estarán obligats á exigirlos la cédula personal.

Además haurán de fer constar la prooedencia del citats objectes que s' empenyan.

¿A qué obeheix aquesta mida inquisitorial? ¿A l' desitj de descobrir al lladre de qualsevol objecte qu' entre déu mil d' altres puga empenyarse, ó al afany de formar una estadística dels infelissos que per sortir de apuros acuden á las caixas de préstamos?

¡Quina policia més zelosa!

Pero ¡quin zel més intempestiu!

Histórich:

—Hola, noy.

—Hola ¿cóm ho tenim? ¿Qué tens que fas mala cara?

—Qué vols que

linga... F'am. Dos días há que no menjo.

—¡Burrango!.. Perque no m' ho deyas... Anem.

Y ja l' acompanya á una fonda y cop un allí 'l famélich, més que menjar, devora. Y com una obra bona s' ha de fer complerta, se 'l emporta á dormir á ca'n Cap de Creus.

L' endemá 's desperta 'l filántropo, y 'l seu company havia desaparecut, emportantse'nhi 'l porta-monedas, lo rellotje y 'l sobre-todo.

Afortunadament los municipals van capturar á aquest home agrahit, duhentlo á la garjola.

Allá al menos li fan la vida y 'l deixan dormir de franch.

Los dos telégramas dirigits á n' en Romero Robledo, que per no haver arribat al seu destino, van donar lloch á un gran esbalot en lo Congrès, estavan firmats ¿per qui dir'an?

Per en *Caviritu* Tort y Martorell.

Ja te rahò 'l ditxo: «Com més xica es la nou, més remó mou.»

Aquesta sí qu' es bona:

L' *Associació catalanista d' Excursions científicas*, dirigeix un ofici escrit en catalá á la *Comissió de monuments de la provincia de Tarragona*, interessantli la conservació de unas antigas pinturas murals descubertas en una iglesia de aquella provincia.

Y 'l Sr. Marqués de Montoliu, president de la indicada Comissió de monuments, retorna l' ofici alegant que no está escrit en idioma nacional, y pregant que tornin á enviarli degudament traduhit al espanyol.

De manera que 'l Sr. Marqués de Montoliu, al declarar que 'l català no es llengua nacional, de fet excluïx à Catalunya de la nacionalitat espanyola.

Y aném s'utilisant.

La provincia de Tarragona, es una provincia catalana. Aixís donchs si Catalunya no es Espanya, resulta que 'l Marqués de Montoliu, president de la Comissió de monuments de la provincia de Tarragona, presideix una comissió científica que no es espanyola.

Per lo tant, al escriure 'ls oficis y exigir que se li escrigan en castellà, usa una llengua estrangera. ¿Qué hi diu á n' aixó, Sr. de Montoliu?

Si queda en situació ridícul, no 'm culpi pas á mi; culpis á vosté mateix que se l' ha creada.

Los homes que procedeixen com vosté, no poden ser castellans perque viuen á Catalunya, ni poden ser catalans perque desprecian l' idioma català.

Ja casi no 'ls queda més que un remey Naturalisarse ciutadans de Babia.

Auténtich.

L' altre diumenje al mitj-día al portal de ca'n Parés un gossot molt gros hi havia al bell mitj del pás extés.

Lo seu amo, un setmesò, allà va ferlo ajessar, volent *llamar* l' atenció dels que tenian qu' entrar.

Ab dificultat s' entrava y empipat, mon amich Brossa, mirant al amo exclamava:

—¡Y quina bestia més grossa!

S. UST.

Tant Succi com Merlatti, després del seu experiment, han quedat més pelats que dos ratas.

L' humanitat no sab agrahir als estómachs heróichs.

Ja me 'ls figuro tristos y melancólichs topantse al mitj del carrer.

—¡Hola Succi!..

—¡Hola, Merlatti.

—¿Vols venir fins á casa? 'T convido.

En Succi obra 'ls ulls en rodó, com si li caygués la grossa de Nadal.

—¡Ah!.. 'M convidas á dinar.

—Fuig, tonto... aixó fora indigne de nosaltres. Te convido á dejenar.

Lo *Barcelonés* atribuïx á Manuel del Palacio una frasse del desventurat Guillem Forteza.

Anava un día per la Rambla ab una sabata vella y una nova, l' una llarga y l' altra curta, y com algú se 'n extranyés, digué:

—Mira aquí, un *pèu d'actil* y l' altre *espondeo*.

Figura en la primera plana del últim número del periódich ilustrat *La Exposición*, lo retrato del insigne D. Ignaci Fontrodona.

—Vaja, que aixó sol, farà venir mitja Europa.

En lo mateix número hi ha la vista del projectat pabelló de Pio IX coronat per una gran cúpula en forma de tiara.

—Vaja que aquest pabelló farà venir á l' altra mitja.

Ja he veuen, l' Exposició está salvada.

Lo mèu fill, nen de vuit anys y mitj, l' altre día llegia l' *Diari de Barcelona*, y deya:

«Esta noche en la *Asociación catalanista de excursiones científicas* el socio numerario señor Cornet y Mas, leerá la memoria de una excursión al desierto de Sahara...»

Jo:—¿En Cornet y Más al desert de Sahara?... ¿De quán en sá? A veure llegeix bè.

Lo nen:—¡Al desierto de Sarriá!

Jo:—¡Ah!..

La societat económica de Amichs del país acaba de publicar un programa de premis, del tenor següent:

Cinch centas pessetas al autor del millor quadro histórich, de género ó alegórich. ¡Cinch centas pessetas!

Dos centas cinquanta pessetas al autor de la millor escultura original que representi 'l busto del Dr. D. Francisco Garí y Boix. ¡Cinquanta duros!

Ah, me 'n descuidava, als autors de las obras premiadas se 'ls donarán respectivament los cent duros y 'ls cinquanta, embolicats ab un diploma de honor.

Y las obras quedarán de propietat de la Económica.

¡Económica de nom y de fets!

Ha mort á Fransa 'l fecundo novelista Paul Feval, autor de un sens fi de novelas que en lo seu temps havian tingut milers y milers de lectors.

Lo popular novelista últimament s' havia tornat beato, y de aquí data la seva desgracia. Desde que va convertirse, tot va sortirli al revés.

Va interessar en empresas financieras de carácter religiós y 'l van estafar com á un xino. Va refundir las sevas obras, despullantlas dels conceptes massa atrevits y pecaminosos y no 'n venia un exemplar.

Baldat, viudo y sense recursos, los impíos de la societat de literats y autors dramátichs, costejavan la seva estada en una casa de refugi. Sense aquest ausili, 'ls católichs haurían deixat morir á Paul Feval de fam ó de miseria, en recompensa de haver tornat al bon camí.

¡Sempre iguals!

Un eco de Alemania.

Durant las últimas elecciones va sortir enganxat en las cantonadas una alocució favorable á la política de Bismarck, que deya textualment:

—Electors: l' emperador de Rusia ha concertat un tractat d' aliansa ab lo Sultán. De manera que si 'ls russos nos fan la guerra junt ab los francesos, los turchs invadirán l' Alemania ab los soldats del Czar, y si guanyan, los turchs se quedaran una part de Alemania. Quin será 'l resultat? Que se 'ns obligará á pendre més de una dona y en conseqüencia 'ns veurém obligats á tenir més de una sogra. Electors: los que no vulguin massa sogras votin pèl septenat!

Y lo més bonich es que, segons diuen, hi havia electors que se 'ho creyan al pèu de la lletra.

De má mestre.

Diálech entre un malalt y un metje.

Lo malalt:—No sé 'l que tinch.

Lo metje:—Jo tampoch.

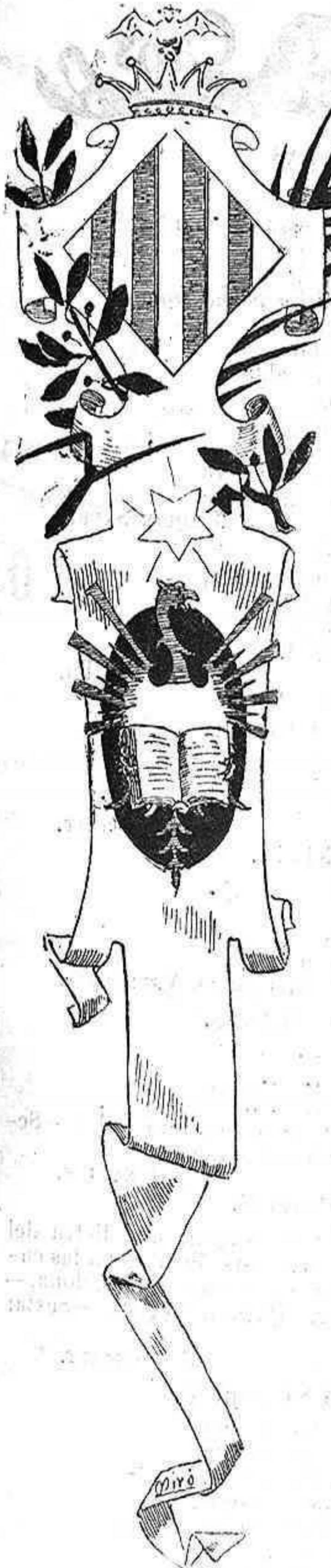
(Pausa.)

—¿Quánt es?

—Cinch pessetas.

LLIBRERÍA ESPANYOLA DE LOPEZ

RAMBLA DEL MITJ, 20

MONÓLECHS Y QUADROS per Emili Vilanova, 1 t. 8.º, Ptas. 2'50.

DEL MEU TROS per Emili Vilanova, 1 t. 8.º, Ptas. 2'50.

ESCENAS BARCELONINAS per Emili Vilanova, 1 t. 8.º, Ptas. 2'50.

ENTRE FAMILIA per Emili Vilanova, 1 t. 8.º, Ptas. 2'50.

QUADROS POPULARS per Emili Vilanova, 1 t. 8.º, Ptas. 2'50.

LA PAPALLONA novela per Narcís Oller, 1 t. 8.º, enquadernat en tela, Ptas. 2'50.

VILANIU novela de costums de Narcís Oller, 1 t. 8.º, rústica, Ptas. 4.

CROQUIS DEL NATURAL de Narcís Oller, 1 t. 8.º, Ptas. 2.

NOTAS DE COLOR de Narcís Oller, 1 t. 8.º, Ptas. 2'50.

L' ESCANYA POBRES de Narcís Oller, Ptas. 2.

ROSADA D' ESTIU novela de Gayetà Vidal, 1 t. 8.º, magnífica edició, 5 ptas.

LLIBRE DE LA PATRIA Colecció de poesias, 1 t. 8.º, enquadernat en tela, Ptas. 2'50.

LLIBRE DE LA FÉ Colecció de poesias, 1 t. 8.º, enquadernat en tela, Ptas. 2'50.

LLIBRE DEL AMOR Colecció de poesias, 1 t. 8.º, enquadernat en tela, Ptas. 2'50.

LAS DAMAS D' ARAGÓ Estudi històric, per Salvador Sampere y Miquel, 3 ptas.

CLARÍS Y SON TEMPS estudis històrics, per Joseph Coroleu, 1 t. 8.º, Ptas. 2'50.

COSTUMS QUE 'S PERDEN Y RECORTS QUE FUGEN per Antoni de Bofarull, 1 t. 8.º, Ptas. 2'50.

LO BRUCH novela per Joseph Feliu y Codina, 1 t. 8.º, Ptas. 2'50.

GARLANDA DE JOYELLS Estudi dels principals monuments de Barcelona, per Joseph Puiggarí, 1 t. 8.º, Ptas. 2'50.

TRAGEDIAS per Víctor Balaguer (1.ª Serie), 1 t. 8.º, Ptas. 3.

NOVAS TRAGEDIAS per Víctor Balaguer, 1 t. 8.º, Ptas. 2.

LLIBRE D' OR Colecció de poesias del modern renaixement català, 1 t. 8.º, enquadernat en tela, Ptas. 5.

GALA PLACIDIA tragedia en 3 actes de Angel Guimerà, Ptas. 2.

LO FILL DEL REY tragedia en 3 actes de Angel Guimerà, Ptas. 2.

JUDITH DE WELP tragedia en 3 actes de Angel Guimerà, Ptas. 2.

NOVELAS per Martí Genís, 1 t. 8.º, enquadernat en tela, Ptas. 2'50.

POBLET Recorts de la conca de Barbará, per Eduard Toda, Ptas. 2'50.

L' EXEMPLE novela per Joseph M. del Bosch Gelabert, 2 ts. 8.º, Ptas. 5.

OBRA NOVA

RECORTS D' UN EXCURSIONISTA

PER

C. Bosch de la Trinxeria

1 tomo 8.º voluminós ab bon paper é impressió, 4 pessetas.

CANSONS ILUSTRADAS

PER

APELES MESTRES

acompanyadas algunas d' ellas ab música, per Joseph Roreda, 1 t. 8.º, ab molts dibuixos, 3 pessetas.

NITS DE LLUNA

APLECH DE POESIAS

DE

FREDERICH SOLER (Pitarra)

ab un prólech de Valenti Almirall y dibuixos de 'n Peller, 1 t. 8.º, 2 pessetas.

POESIAS CATALANAS de Frederich Soler, ilustracions de Tomás Padró 1 tomo en fòlio, imprés ab molt luxó, 13 pessetas.

NOTA.—Tothom que vulga adquirir qualsevol de ditas obras, remetent l' import en llibransas del Giro Mútuu, ó bé en sellos de franqueig, al editor Lopez, Rambla del Mitj, 20, Barcelona, la rebrá á volta de correu franca de port. No responém de extravios, no remetent ademés 3 rals pèl certificat. A 'ls corresponsals de la casa s' otorgan rebaixas.

Hi havia un calvo que traginava una gran barbassa.

Y com es natural se 'n sentia moltas.

Pero la que va arribarli á l'ánima va ser la sigüent, que va dirli una senyora:

—¡Quina llástima que una barba tant hermosa no puga trasladársela al cap!

Una senyora mol cavilosa, deya un día:

—Per més que ho penso, no entench com s'ho arreglan los forners per ficar tota la molla del pá dintre de la crosta.

Una senyora á la moda, aficionada als galicismes, havent d'empendre un llarch viatge, passá á despedirse de las familias conegudas.

Féu enganxar la berlina y en companyia de un criat poch expert, anava á comensar la ruta, quan s'adoná de que s'havia deixat descuidadas las targetas.

—Domingo, digué, vagi á dalt y prengui las *cartes*.

(De las targetas ne deya *cartes* á istil francés)

Comensá la excursió.

Lo cotxe 's detenía davant de las casas conegudas y 'l criat pujava á las habitacions per deixarhi un cartronet.

L'operació s'havia repetit ja més de quaranta vegadas, quant á la senyora se li ocorregué preguntar:

—Domingo ¿qué encare li quedan *cartes*?

Y 'l criat, molt tranquil respongué:

—Si senyora, encare tinch l'as d'oros y 'l set de copas.

L'estúpit, en lloch de pendre las targetas de visita havia prés un joch de cartas, y anava repartintlas per las casas conegudas.

—D. Mariano, ¿qué t'è 'l seu fill qu' está tant escanyolit?

—Qué vol que tinga... Es un xicot massa aplicat, velhiaquí.

—¿Y qué fa? ¿estudia?

—No senyor: pinta quadros al oli.

—Home, apropósit, fassils'hi pintar ab oli de fetje de bacallá.

A LO INSERTAT EN L'ÚLTIM NÚMERO

1. XARADA 1.ª—*Ca-ra-mot*.
2. Id. 2.ª—*Fra ga-tas*.
3. ANAGRAMA.—*Sarró-Arrós*.
4. MUDANSA.—*Paca-Taca-Vaca*.
5. ROMBO.—

D
P O P
P A R I S
D O R A D O R
P I D A L
S O L
R

6. TRENCA-CLOSCAS.—*La Campana de Gracia*.
7. CONVERSA.—*Dolores*.
8. GEROGLÍFICH.—*Per entressuelos á las casas*.

XARADAS.

I.

—¿M' han dit que 't casas Aymar?

—Sí.

—¿Ab qui?

—Ab l' *Hu-prima-segona*

qu' es la nena més bufona del carrer de 'n Fonollar.

Per cert que 'm va regalar una *total* molt preciosa que 't dich, Solé, es una cosa que sense cap *dos-tercera*, dupto, noy, que á ca'n Masriera n' hi hagi un' altre més hermosa.

JOAQUIM SAURI.

II.

Véu de mando es ma *primera*, se véu *segona* en un ball, tú, car lector, ets *tercera* y 'l mèu *tot* es un metall.

A. KIN FO.

ANAGRAMA.

Sempre que l' amich Silvestre *tot* trovas á sa estimada, ella *tot* apressurada las fullas de sa finestra.

ROMÀ ESPINAT.

SINONIMIA.

Ahir va fer la *total* á mon amich Salvadó la *sèva tot* Concepció que 's casaran per Nadal.

SALDONI DE VALLCARCA.

TERS DE SÍLABAS.

... ..
... ..
.. ..

Primera ratlla vertical y horisontal: un poble.—Segona: una vila.—Tercera: una provincia.

GANYOTAS.

INTRÍNGULIS.

Formar un nom que anantli trayent una lletra del darrera donga 'ls següents resultats: Primera: á las casas.—Segona: en los pisos.—Tercera: á Barcelona.—Quarta: lo contrari del valor.—Quinta: riu italiá.—Sexta: consonant.

UN ASPIRANT.

LOGOGRIFO NUMÉRICH.

- 1 2 3 4 5 6 7.—Poblet catalá.
- 1 2 3 4 5 6.—Drama catalá.
- 3 2 4 5 6.—Ni han de fil.
- 1 7 4 2.—Nom d' home.
- 1 2 4.—Carrer de Barcelona.
- 3 5.—Nota musical.
- 6.—Consonant.

A. CAUVA.

GEROGLÍFICH.

VOTI
ALLT
II
EVA

MATA-PARENT.

BARCELONA:

Imp. de Lluís Tasso Serra, Arch del Teatro, 21 y 23.